

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 20197-2022

Medewerker	:	Jaring Walta
Team	:	Beheer Openbare Ruimte
Datum	:	21 april 2022
Portefeuillehouder	:	wethouder M. Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ 220415 Aangepaste planning projecten MJIP zaak 20189-2022</p> <p>☒ 220415 Aangepast totaaloverzicht investeringen MJIP met jaarlijkse lasten zaak 20189-2022</p>
<p>AFSTEMMING MET →</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel</p>
<p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Aanpassing Meerjarig Investeringsplan (MJIP) 2022-2028</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met de aangepaste planning projecten MJIP 2022-2028;
2. De financiële gevolgen voor 2022 te verwerken in de 1^e bestuursrapportage 2022;
3. De financiële gevolgen voor 2023 op te nemen in de kadernota 2023-2026 als autonome ontwikkeling.
4. De kredieten gekoppeld aan de projecten in uitvoering 2022 en 2023 te autoriseren via de 1^e berap 2022, respectievelijk begroting 2023-2026.

SAMENVATTING

In september 2021 heeft het college ingestemd met een aangepaste planning van de projecten in het Meerjarig Investeringsplan (MJIP) 2021-2025 en de verwerking van de financiële gevolgen hiervan. Nu, een half jaar later, blijken de projecten verdere vertraging op te lopen door met name de Oekraïne-crisis. De planning is daarom opnieuw bijgesteld. Op basis van de bijgestelde planning en herziene cijfers is er de komende jaren een vrijval van de kapitaallasten in 2022 en 2023. Dit wordt verwerkt in respectievelijk de 1^e bestuursrapportage 2022 en de Kadernota 2023-2026.

INLEIDING

Het vastgestelde MJIP is nodig om integraal keuzes te kunnen maken en financiën (kapitaallasten) beschikbaar te stellen. Dit geldt op alle niveaus: ambtelijk (teams BOR en PMA), college en raad.

De reden van een MJIP is om investeringen in de openbare ruimte voorzienbaar/voorspelbaar te maken en zo op een verantwoorde manier te beheren. Reconstructies en vervangingen en hiermee investeringen in de openbare ruimte zijn nodig om het functioneren van de openbare ruimte, de veiligheid en het beheer en onderhoudsniveau te kunnen waarborgen waarmee mede invulling wordt gegeven aan de bestuurlijke focus Wonen.

Hoewel pas in september van het vorige jaar de planning van het MJIP is aangepast, zijn de gevolgen van de Oekraïne-crisis van dien aard dat deze ons dwingen tot een nieuwe herziening, zowel planmatig als financieel. Dit vooruitlopend op de geplande tweejaarlijkse actualisatie van het MJIP in 2023.

BEOOGD RESULTAAT

Het op basis van de huidige inzichten vaststellen van een haalbare uitvoeringsplanning en financiële dekking voor de noodzakelijk geachte projecten in het MJIP 2022-2028 .

KADER

- Besluit begroting en verantwoording (BBV);
- Notitie waardering en afschrijving, welke als onderlegger bij de uitwerking van dit vraagstuk gebruikt wordt. Dit betreft het beleid hoe met activa wordt omgegaan in aansluiting tot een recente notitie BBV "onderhoud kapitaalgoederen.

ARGUMENTEN

De inhoudelijke argumentatie waarom het noodzakelijk is de geplande projecten alsnog uit te voeren is ongewijzigd ten opzichte van de bestuurlijke besluitvorming in 2020 (zaak 15988-2020).

Aanpassing van de planning van projecten en de financiële gevolgen is noodzakelijk als gevolg van:

Nutsbedrijven:

Nutsbedrijven hebben een langere voorbereidingstijd nodig dan pakweg een jaar geleden. Begin 2021 konden nutsbedrijven nog na ontvangst van een definitief ontwerp na 14 weken voorbereidingstijd tot uitvoering over gaan. Inmiddels bedraagt deze "voorbereidingstijd 36 tot 40 weken als gevolg van:

- Een grondstoffentekort als gevolg van de corona- en nu ook de Oekraïne-crisis waardoor de levertijden van kabels en leidingen sterk zijn toegenomen en dus ook de uitvoeringstermijn van de noodzakelijke nieuwe aanleg en renovatieprojecten;
- Als gevolg van de woningnood komen er steeds meer woningbouwprojecten waar nieuwe kabels en leidingen aangelegd moeten worden. Ook het aantal renovatie- en reconstructieprojecten waar aanpassingen aan de ondergrondse infrastructuur noodzakelijk zijn nemen, mede als gevolg van de vereiste maatregelen t.b.v. de klimaatadaptatie toe en vragen extra inzet;
- De energietransitie/warmtevisie veroorzaakt een stijgende vraag naar stroom waardoor de huidige netwerken overbelast worden. Hierdoor moeten stroomkabels verzaagd worden en extra traforuimtes worden gebouwd, hetgeen een extra druk legt op de capaciteit van de nutsbedrijven en hun aannemers.

De opgelopen achterstanden zijn door de nutsbedrijven niet op korte termijn in te lopen doordat er nog steeds sprake is van langere levertijden, een toename van projecten en omdat er een tekort aan mankracht is bij de aannemer van de nutsbedrijven; er is simpelweg niet aan mensen te komen die kabels en leidingen kunnen leggen.

Levertijden materialen:

Door een tekort aan grondstoffen zijn de levertijden van bouwmaterialen fors toegenomen. Ook hier zijn de corona-crisis en nu ook de Oekraïne-crisis debet aan. Zo moeten bijvoorbeeld straatbakstenen al ruim 40 weken van te voren worden besteld. Dat betekent dat al 40 weken voor uitvoering de plannen bekend moeten zijn (welke stenen en hoeveel). Hierdoor moet de voorbereiding van een project veel eerder dan voorheen worden opgestart en is de totale doorlooptijd een stuk langer. Daarnaast heeft ook de aannemer door de langere levertijden na aanbesteding meer tijd nodig om materialen, zoals pvc voor de riolering, alvorens hij daadwerkelijk met de uitvoering kan beginnen. Dit betekent dat de aanbesteding van het werk

ook eerder moet plaatsvinden om de aannemer de tijd te gunnen de noodzakelijke materialen in te kopen en het werk volgens planning te kunnen uitvoeren.

Woningbouw Beatrixlaan:

Het project reconstructie Broekslag loopt vertraging op doordat er aan de Beatrixlaan woningen gesloopt gaan worden in 2023 en daarna nieuwbouw plaats gaat vinden. Reconstructie kan niet plaats vinden als de woningbouw nog in uitvoering is. Gelet op de samenhang met andere projecten heeft deze vertraging ook daar invloed op.

Kosteneffect:

In het huidige MJIP is uitgegaan van een kostenstijging van 2% per jaar terwijl deze in het afgelopen jaar, voornamelijk als gevolg van de Oekraïne-crisis ruim 13% bedroeg, zoals blijkt uit onderstaande CBS index.

Grond-, weg- en waterbouw (GWW); inputprijsindex

Deelgebieden	Perioden	Inputindex (2015=100)
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2019 januari	110,3
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2020 januari	113,9
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2020 april	111,1
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2020 juli	113,0
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2020 oktober	112,5
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2021 januari	114,0
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2021 april	117,6
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2021 juli	120,5
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2021 oktober	121,7
42/43 Grond-, weg- en waterbouw	2022 januari	127,2

Bron: CBS

Vraag is of deze prijsstijgingen zich gaan stabiliseren of niet. Vooralsnog gaan we uit van wel en dat de komende jaren de prijzen weer stabiliseren en de prijsstijgingen weer uitkomen op 2% per jaar. De enorme prijsstijging van afgelopen jaar is echter een gegeven waarmee we te maken hebben en waardoor de kostenramingen van de projecten in het MJIP eenmalig met 10% extra moeten worden verhoogd. De reeds beschikbaar gestelde kredieten door inflatie worden verhoogd (resp. Bentinckstr en Kortricklaan).

In 2023 wordt het MJIP ook inhoudelijk geactualiseerd waarbij nieuwe ontwikkelingen en daar uit voortvloeiende uitvoeringsprojecten, zoals de investeringen voor het vervangen van beschoeiingen en van het SPV (Strategisch Plan Verkeersveiligheid) worden opgenomen.

DRAAGVLAK

Binnen het team BOR is draagvlak voor de bijgestelde planning en de haalbaarheid hiervan. Door team financiën is meegedacht over de wijze van verantwoording en controleerbaarheid.

Tijdens de voorbereidingsfase van ieder project wordt een projectstart document (projectplan) opgesteld met verdere detaillering over de opzet, doelstellingen en de uitvoering. Projectstart documenten worden aan college voorgelegd om te besluiten over eventuele inhoudelijke varianten en over de wijze waarop participatie plaats gaat vinden. In deze fase wordt ook actief contact gelegd met de stakeholders.

DUURZAAMHEID
N.v.t. in dit voorstel

RISICO'S (financieel/juridisch)

Afgelopen jaar is vastgesteld dat de kosten voor bouwmaterialen, grondstoffen, brandstof en arbeid als gevolg van de COVID-pandemie en de Oekraïne-crisis exceptioneel zijn gestegen. Onduidelijk is nog of de kostenstijgingen zich weer stabiliseren of dat de Oekraïne-crisis een verdere stijging van kosten teweegbrengt. Deze ontwikkelingen hebben ook effect op de ramingen van de projecten (en de effecten op de kapitaallasten hiervan). Vooralsnog is in het aangepaste MJIP rekening gehouden met een extra kostenstijging van 10% per januari 2022. Voor de komende jaren is uitgegaan van een stabilisatie van de kostenstijging en wordt er (voorlopig) rekening gehouden met een inflatie van 2% per jaar.

De haalbaarheid van de voorgestelde planning kan beïnvloed worden door verder oplopende achterstanden van de nutsbedrijven door de oplopende vraag naar woningbouw en de gevolgen van de warmtetransitie.

Om dit risico te beheersen vindt er via de reguliere P&C cyclus verantwoording over de voortgang plaats. Op basis van de cyclus kan vervolgens de planning worden bijgesteld en opnieuw vastgesteld.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De onderstaande tabel geeft aan in welke jaren welke kapitaallasten zijn opgenomen in de ontwerpbegroting.

BUDGETTAIR KADER ONTWERP BEGROTING 2022-2026

Overzicht kapitaallasten investeringen MJIP gereserveerd	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitaall.invest.2021 en 2022: 15988-2020 rbs 29/6/2020 Kapitaall.invest. Kadernota 2022-2025 P. 11	65.381	131.106 22.550	130.718 34.568	130.718 133.761	130.718 133.761
Totaal gereserveerde kapitaallasten	65.381	153.656	165.286	264.479	264.479
Benodigde kapitaallasten op basis herziene planning, MJIP 15-04-2022 JW	2.450	68.829	82.138	152.683	206.720
Mutatie kapitaallasten op basis nieuwe planning	62.931	84.827	83.148	111.796	57.759

Op basis van de uitgestelde planning en herziene cijfers is er de komende jaren een vrijval van de kapitaallasten. Geadviseerd wordt:

- De vrijval van € 62.931,- voor 2022 verwerken in de 1^e Berap 2022;
- De vrijval van kapitaallasten voor 2023 verwerken in de Kadernota 2023-2026;
- Voor de jaren 2024 en verder de huidige gereserveerde kapitaallasten vooralsnog handhaven.

Zoals eerder aangegeven, wordt het MJIP in 2023 inhoudelijk weer geactualiseerd waarbij nieuwe ontwikkelingen en daar uit voortvloeiende uitvoeringsprojecten, zoals de investeringen voor het vervangen van beschoeiingen en van het SPV (Strategisch Plan Verkeersveiligheid) worden opgenomen. De benodigde kapitaallasten voor 2024 en volgende jaren zullen daardoor bij de herziening in 2023 waarschijnlijk hoger uitvallen dan op basis van het thans aangepaste plan. Het is ongewenst om de vrijval van kapitaallasten voor 2024 e.v. nu in de begroting te verwerken, terwijl de kapitaallasten bij de inhoudelijke actualisatie van het MJIP in 2023 dan weer opgehoogd moeten worden.

AANPAK/UITVOERING

Alhoewel projecten als gevolg van de noodzakelijk bijgestelde planning een jaar doorschuiven in de tijd, betekent dit ook dat er meer ruimte is voor een goede voorbereiding en een verlichting van de hoge werkdruk. De ambtelijk opdrachtgever en de projectleider zijn verantwoordelijk voor het tijdig opstarten en voorbereiden van de genoemde projecten binnen de afgesproken kaders zoals planning en financiële

kaders. Na vaststelling van deze adviesnota zullen de financiële gevolgen respectievelijk in de BERAP en kadernota worden verwerkt.

Per genoemd project wordt een project startdocument opgesteld. In dit startdocument is het project in meer detail uitgewerkt, worden mogelijke knelpunten en stakeholders geïnventariseerd en worden naast de financiële kaders ook de technische kaders en uitgangspunten opgesteld. Project startdocumenten worden aan het college voorgelegd ter besluitvorming.

In 2023 vindt een inhoudelijke actualisatie van het MJIP plaats. Gemeentebreed wordt bekeken welke nieuwe projecten er de komende jaren gaan spelen. Ook van externe partijen zoals de nutsbedrijven, het waterschap, de provincie en SallandWonen wordt om een projectenplanning gevraagd. Vervolgens wordt bekeken waar dwarsverbindingen zijn te leggen en hoe en waar deze in het nieuwe MJIP kunnen worden opgenomen dan wel het beste kunnen aansluiten en worden de financiële consequenties hiervan in beeld gebracht.